

Tập thơ Nguyễn Nhược Pháp

Website: <http://motsach.info>

Date: 11-October-2012

Chùa Hương

(Thiên ký sự của một cô bé ngày xưa)

Hôm nay đi chùa Hương.
Hoa cỏ mờ hơi sương
Cùng thầy me em dậy.
Em vấn đầu soi gương.

Khăn nhỏ, đôi gà cao;
Lưng đeo dải yếm đào;
Quần lĩnh, áo the mới ;
Tay cầm nón quai thao.

Mẹ cười: "Thầy nó trông!
Chun đi đôi dép cong
Con tôi xinh xinh quá!
Bao giờ cô lấy chồng?"

Em tuy mới mười lăm
Mà đã lắm người thăm
Nhờ mối mai đưa tiếng,
Khen tươi như trăng rằm.

Nhưng em chưa lấy ai,
Vì thầy bảo người mai
Rằng em còn bé lắm,
Ý đợi người tài trai.

Em đi cùng với mẹ
Me em ngồi cáng trẹ
Thầy theo sau cưỡi ngựa,
Thắt lưng dài đỏ hoe.

Thầy me ra đi đò,
Thuyền mấp mênh bên bờ.
Em nhìn sông nước chảy,
Đưa cánh buồm lô nhô.

Mơ xa lại nghĩ gần.
Đời mấy kẻ tri âm?
Thuyền nan vừa lẹ bước,
Em thấy một văn nhân...

Người đâu thanh lạ thường!

Tướng mạo trông phi thường.
Lung cao dài, trán rộng.
Hỏi ai nhìn không thương?

Chàng ngồi bên me em
Me hỏi chuyện làm quen:
"Thưa thầy đi chùa ạ?
Thuyền đông giời ôi chen!"

Chàng thưa vâng thuyền đông
Rồi ngắm giời mênh mông,
Xa xa mờ núi biếc,
Phơn phớt áng mây hồng.

Giòng sông nước đục lờ.
Ngâm nga chàng đọc thơ!
Thầy khen hay, hay quá!
Em nghe ngồi ngẩn ngơ.

Thuyền đi, bến Đục qua,
Mỗi lúc gặp người ra,
Thẹn thùng em không nói :
"Nam vô Ađi-đà !"

Réo rất suối đưa quanh.
Ven bờ, ngọn núi xanh,
Nhịp cầu xa nhỏ nhỏ.
Cảnh đẹp gần như tranh.

Sau núi Oản, Gà, Xôi,
Bao nhiêu là khỉ ngồi.
Tới núi con voi phục,
Có đủ cả đầu đuôi.

Chùa lấp sau rừng cây,
(Thuyền ta đi một ngày)
Lên cửa chùa em thấy
Hơn một trăm ăn mày.

Em đi, chàng theo sau,
Em không dám đi mau,
Ngại chàng chê hấp tấp,
Số gian nan không giàu.

Thầy me đến điện thờ,
Trầm hương khói toả mờ
Hương như là sao lạc

Lớp sóng người lơ nhô.
Chen vào thật lắm công.
Thầy me em lẽ xong
Quay về nhà ngang bảo:
"Mai mới vào chùa trong"

Chàng hai má đỏ hồng
Kêu với thằng tiểu đồng
Mang túi thơ bầu rượu:
"Mai ta vào chùa trong"

Đêm hôm ấy em mừng!
Mùi trầm hương bay lưng.
Em nằm nghe tiếng mõ,
Rồi chim kêu trong rừng.

Em mơ, em yêu đời
Mơ nhiều... Viết thể thôi
Kể ai mà xem thấy,
Nhìn em đến nực cười

Em chưa tỉnh giấc nồng,
Mây núi đã pha hồng.
Thầy me em sắp sửa
Vàng hương vào chùa trong.

Đường mây đá cheo veo,
Hoa đỏ, tím, vàng leo
Vì thương me quá mệt,
Săn sóc chàng đi theo.

Mẹ bảo: "Đường còn lâu
Cứ vừa đi ta cầu
Quan thế âm Bồ tát
Là tha hồ đi mau."

Em ư? Em không cầu,
Đường vẫn thấy đi mau.
Chàng cũng cho như thế.
(Ra ta hợp tâm đầu)

Khi qua chùa Giải Oan
Trông thấy bức tường ngang,
Chàng đưa tay lẹ bút
Thảo bài thơ liền hoàn.

Tấm tắc thầy khen hay
Chữ đẹp như rồng bay.
(Bài thơ này em nhớ
Nên chả chép vào đây)

Ôi! Chùa trong đây rồi!
Động thăm bóng xanh ngời.
Gấm thêu trần thạch nhũ,
Ngọc nhuộm hương trầm rơi.

Mẹ vui mừng hả hê:
"Tặc! con đường mà ghê!"
Thầy kêu mau lên nhé,
Chiều hôm nay ta về.

Em nghe bỗng rưng rờ!
Nhìn ai luống nghẹn lời!
Giờ vui đời có vậy,
Thoáng ngày vui qua rồi!

Làn gió thổi hây hây.
Em nghe tà áo bay,
Em tìm hơi chàng thờ!
Chàng ôi, chàng có hay?

Đường đây kia lên giờ
Ta bước tựa vai cười,
Yêu nhau, yêu nhau mãi!
Đi, ta đi, chàng ôi!

Ngun ngút khói hương vàng,
Say trong giấc mơ màng,
Em cầu xin Giới Phật
Sao cho em lấy chàng.

(Thiên ký sự đến đây là hết. Tôi tin hai người lấy nhau, vì không lấy nhau thì cô bé còn viết nhiều. Lấy nhau rồi là hết chuyện).

Đi Cống

(** Lệ cống thì phải chọn nho sĩ, thầy thuốc, thầy bói, thầy toán số và thợ thuyền mỗi hạng ba người, cùng các đồ sản vật như là sừng tê, ngà voi, đồi mồi, châu báu và các vật lạ.**)

Núi cao, lửa hồng reo chói lọi,
Đỏ vàng cây cối um tùm xanh.
Khi lòe nắng lóa, khi thâm tối,
Sườn non con đường mềm uốn quanh.

Hiu hắt cờ bay tua phơ phất,
Binh lính hò reo gầm bốn phương.
Nón đỏ, bao vàng, chân dậm đất,
Một toán đạp rừng um dẫn đường.

Mặc áo bào xanh, ngồi ngựa trắng,
Sứ nghe nhạc lắc vang bên rừng.
Hai bên hai lọng vàng che nắng.
Giời, mây, trông non nước muôn trùng!

Mười xe bịt đồng, trâu mập kéo,
Bánh sắt khi kê lên sườn non,
Đá đỏ âm âm như sấm réo,
Gầm nhảy xuống vực sâu kêu ròn.

Trên xe nào mâm vàng dát ngọc,
Châu báu, sừng tê và ngà voi;
Hai pho tượng vàng đỏ đồng đỏ;
Bào nạm kim-cương, đai đồi-mồi.

Binh lính hò quanh hoa giáo mác
Võ tướng khua đao to lăm lăm
Hể thấy đường chênh kể miệng thác,
Bỏ giáo lên xe xoay bánh, vắn.

Thầy nho, thầy thuốc bên thầy bói,
Thợ thêu, thợ chạm cùng thợ nề,
Mỗi người đeo một cái khăn gói
Đỏ, buông cương ngựa theo gần xe.

Lúc ấy giời xanh không u ám,
Đầu non không tờ mờ bóng sương,
Làm sao họ âu sầu thảm đạm?
Buồn thay! người cố phạm tha hương.

Xe đi mỗi lúc một thêm khó.
Hang sâu hổ đói rên vang lưng;
Những con trần xám vắng như gió,
Quạt đuôi đê gãy bẹp cây rừng.
Sứ bỗng nhìn quanh buồn ủ rũ:
Xa xa ngọn cờ vàng phát phơ!
Vợ con ở chân trời mây phủ,
Hắn đang nhìn bóng nhận mong chờ...
Hỡi ai đi thẩn thơ miền núi!
Nhìn ngọn cây xanh gió thổi ào,
Tưởng lại cờ xưa vàng chói lợi,
Nên yêu người cũ hôn trên cao.

[10-3-1933]

Giếng Trọng Thủy

Đêm khuya, gió lốc, mây đen vần,
Cỏ lứt gieo mình vực giếng thâm;
Trọng-Thủy nằm trên làn nước sủi.
Tiếng mõ cầm canh xa âm thầm.

Phon phớt hồn ma đóm lập lòe.
Cú rúc. Đàn dơi bay tứ bề.
Răng rắc kêu như tiếng xương đập,
Gió rền, quỷ khóc, lay cành tre.

Nhấp nhoáng xiên trời chớp tóe xanh,
Gầm ran sấm chuyển, mây bùng phanh.
Mưa đập. Tù-và rền văng vẳng
Hiệu lính tuần kêu trên mặt thành.

[1-1933]

Mây

Người xưa mơ, nhìn mây
Đen, đỏ, vàng đua bay,
Khi thấy nhiều ma quỷ,
Lời than gười lung lay;

Khi thấy hồn người thân
Nhìn mây lệ khôn cầm!
Trên bầy xe tứ mã,
Tiếng bánh lăn âm thầm;

Khi thấy muôn nàng tiên
Lông lộng màu thanh thiên!
Véo von trầm tiếng địch,
Lửa hồng vờn áo xiêm.

Ngày nay ta nhìn mây,
Mây đen luồng gió lay,
Hồn xưa tìm chẳng thấy
Tóc theo luồng gió bay...

[25-1-1934]

MỘT BUỔI CHIỀU XUÂN

* Thiên ký sự của một thư sinh đời trước.

Hôm đó buổi chiều xuân,
Trông mây hồng bay vân,
Liền gập pho kinh sử,
Lững thững khỏi lầu văn.

Đường leo, nhà lom khom,
Mái xanh, tường rêu mòn.
Ta nhìn, ngâm nga đọc
Câu đối cửa mầu son.

Phu khiêng kiệu ngẩn ngơ,
Thầy lại và thầy thơ
Ngồi xỏm cười bên lọng,
Trước cửa tòa dinh cơ.

Cương da buộc thân cây,
Vài con ngựa lặc dầy,
Nghển đầu lên gặm lá,
Đạp chân nghiêng mình xoay.

Đi vui rồi vẫn vợ,
Hay đâu thức còn mơ.
Lạc vào trong vườn mộng,
Mồm vẫn còn ngâm thơ!

Ô! Vườn bao nhiêu hồng!
Hương nghi ngút đầu bông.
Lầu xa tô mái đỏ,
Uốn éo hai con rồng.

Thoảng tiếng vàng thanh tao,
Bên giàn lý bờ ao,
Một nàng xinh như liễu
Ngồi ngắm bông hoa đào.

Tay cầm bút đề thơ,
Tì má hồng vẫn vợ,
Nàng ngâm lời thánh thót.
Ai không người ngẩn ngơ!

Ta lặng nhìn hơi lâu

Nhưng thì giờ đi mau
Đứng ngay gần non bộ
Có ông lão ngồi câu.

Nàng chợt nghiêng thân ngà;
Thoáng bóng người xa xa,
Reo kinh hoàng, e lệ,
Đưa rơi cành bút hoa.

Ta mơ chưa lại hồn,
Nàng lẹ gót lầu son.
Vừa toan nhìn nét phượng,
Giấy thẹn bay thu tròn...

[6-5-1933]

My Châu

(Lấy thân chàng đổi móng,
Lông ngỗng thiệp đưa đường.
-- Nguyễn Khắc Hiếu --)

I

Đêm hôm gió khóc thổi ru cành:
Núi bạc âm thầm, bể uốn xanh.
Hiu hắt My-Châu nằm, trăng phủ.
Âm âm sóng thăm vỗ vờn quanh.

Cát vàng le lói muôn hàng châu:
Long lanh trai tuyết nhìn canh thâu.
Thương ai sao biếc thăm gieo lệ.
Sương mờ bay tỏa bạc ngàn lau.

Chân nàng hoa lả nhuộm màu sương.
Vùng trăng lạnh lẽo, chim kêu buồn.
Thân gà tóc rủ vờn man mác,
Thiền thiệp em chờ ai bên đường?

II

Bơ vơ Trọng-Thủy lạc rừng hoang,
Vời theo lông ngỗng rơi bên đàng;
Đau lòng mắt nặng rừng đêm lạnh
Thoảng tiếng trăng thua chen lá vàng.

Lấy thân trao móng, chàng đi xa.
Yêu nhau sao nở bạc nhau mà?
Chàng đi - cho bao giờ gặp gỡ!
Phiên-ngung nước cũ, lệ chan hòa.

Nào lúc con thuyền sóng vỗ quanh,
Hiu hiu mây thoảng da trời xanh,
Xiêm bay theo gió, hồn vơ vẩn.
Gương biếc nàng xưa êm tô hình.

Nào lúc chiều hôm vang lửa hồng,
Chim bay tan tác, trời mênh mông.
Lệ gót hài tiên nàng yếu điệu,
Bên lầu tựa cửa cuốn rèm trông.

Nào lúc đêm thanh mờ bóng trăng,

Nhìn thấy nàng gọi tiếng dương cầm.
Tóc liễu đưa bay vờn má ngọc,
Lời ca thánh thót, chàng quên chẳng?

Bơ vơ ngày cũ tưởng càng đau,
Tìm trông phương nào, hỡi My-Châu?
Lông ngỗng cầm tay nhòa ánh lệ,
Chàng đi man mác buồn, đêm thâu.

III

Thiên thiếp ai bên đường, hỡi ôi!
Chàng ôm khóc nghẹn chẳng ra lời,
Đầu non mây bạc êm đêm phủ,
Phon phớt hồn em bay, ngậm cười...

[1-1933]

My.

Buồn nhô rẽ sóng, My mơ màng,
Tay cuốn mền hoa, khóc gọi chàng.
Thân liễu gieo đưa chìm vực biếc,
Lời thương bay lạnh động rùng vang.
Hoa trôi. Thành cũ vườn mây lửa,
Lau gợn. Chùa cao giỏ tiếng vàng.
Ủ lệ, tay ngà ôm ngực huyết,
My vờn theo sóng dạt bờ hoang.
[5-1933]

Nguyễn Thị Kim Khóc Lê Chiêu Thống

* Triều Lê Qui có nàng tiết liệt.

Nhà tan, nước mất, chàng đi thôi.
Thiếp nén lòng đau khóc nghẹn lời,
Chậm bước đành nương mình bóng Phật;
Màng tin trông ngóng nhận chân trời.
Chuông đồng cảnh vắng, hồn mơ sáng,
Trăng lạnh, đêm sâu, cú đổ hồi.
Thê thảm chàng đi, về có vậy!
Thiếp chờ ai nữa? Hỡi chàng ôi!

[30-12-1932]

Sơn Tinh Thủy Tinh

Ngày xưa, khi rừng mây u ám
Sông núi còn vàng um tiếng thần,
Con vua Hùng Vương thứ mười tám,
Mỹ Nương xinh như tiên trên trần...

Tóc xanh viền má hây hây đỏ,
Miệng nàng bé thắm như san hô,
Tay ngà trắng nõn, hai chân nhỏ:
Mê nàng, bao nhiêu người làm thơ.

Hùng Vương thường nhìn con yêu quá,
Chấp tay ngẩng lên trời tạ ân;
Rồi cười bảo xứng ngôi phò mã,
Trừ có ai ngang vì thần nhân.

Hay đâu thần tiên đi lấy vợ!
Sơn Tinh, Thủy Tinh lòng tơ vương,
Không quản rừng cao, sông cách trở,
Cùng đến Phong Châu xin Mỹ Nương.

Sơn Tinh có một mắt ở trán,
Thủy Tinh râu ria quăn xanh rì.
Một thần phi bạch hổ trên cạn,
Một thần cuội lưng rồng uy nghi.

Hai thần bên cửa thành thi lễ,
Hùng Vương âu yếm nhìn con yêu.
Nhưng có một nàng mà hai rể,
Vua cho rằng thế cũng hơi nhiều!

Thủy Tinh khoe thần có phép lạ,
Dứt lời, tay hất chòm râu xanh,
Bất quyết hò mây to nước cả,
Dậm chân rung khắp làng gần quanh.

Ào ào mưa đổ xuống như thác,
Cây xiêu, cầu gãy, nước hò reo,
Lăn, cuốn, gằm, lay, tung sóng bạc,
Bò, lộn, và cột nhà trôi theo.

Mỹ Nương ôm Hùng Vương kinh hãi.
Sơn Tinh cười, xin nàng đừng lo,

Vung tay niệm chú: Núi từng dải,
Nhà lớn, đôi con lổm ngổm bò

Chạy mưa. Vua tùy con kén chọn.
Mỵ Nương khép nép như cành hoa:
"Con đây phận đào tơ bé mọn,
Nhân duyên cúi để quyền mẹ cha!"

Vua nghĩ lâu hơn bàn việc nước,
Rồi bảo mai lửa hồng nhuộm sương,
Lễ vật thần nào mang đến trước,
Vui lòng vua gả nàng Mỵ Nương.

Bình minh má ửng đào phơn phớt,
Ngọc đỏ rung trên đầu lá xanh.
Ngọn liễu chim vàng ca thánh thót,
Ngự giá Hùng Vương lên mặt thành.

Mỵ Nương bên lầu son tựa cửa,
Rèm ngọc lơ thơ phủ áo hồng.
Cánh nhạn long lanh vờn ánh lửa,
Mê nàng, chim ngẩn lung trời đông.

Rừng xanh thả mây đào man mác,
Sơn Tinh ngồi bạch hổ đi đầu
Minh phủ áo bào hồng ngọc dát,
Tay ghì cương hổ, tay cầm lau.

Theo sau năm chục con voi xám
Hục hặc, lưng cong phủ gấm điều,
Tải bạc, kim cương, vàng lấp lánh,
Sừng tê, ngà voi và sừng hươu.

Hùng Vương trên mặt thành liễu rủ,
Hón hử thần trông, thoáng nụ cười.
Thần suốt đêm sao dài không ngủ,
Mây ngài, mắt phượng vẫn còn tươi.

Sơn Tinh đến lạy chào bên cửa,
Vua thân ngự đón nàng Mỵ Nương.
Lầu son nàng ngoạn trông lần lửa,
Mi xanh lệ ngọc mờ hơi sương.

Quý lạy cha già lên kiệu bạc,
Thương người, thương cảnh xót lòng đau.
Nhìn quanh, khói tỏa buồn man mác,
Nàng kêu: "Phụ Vương ôi! Phong Châu!"

Kiệu nhỏ đưa nàng đi thoãn thoắt,
Hùng Vương mơ vịn tay bờ thành.
Trông bụi hồng tuôn xa, xa lác,
Mắt nhòa lệ ngọc ngấn đầm quanh...

Thoảng gió vù vù như gió bể,
Thủy Tinh ngồi trên lưng rồng vàng.
Yên gấm tung dài bay đỏ chóa,
Minh khoác bào xanh da trời quang.

Theo sau cua đỏ và tôm cá,
Chia đội năm mươi hòm ngọc trai,
Khập khiễng bò lê trên đất lạ,
Trước thành tập tểnh đi hành hai.

Hùng Vương mặt rỗng chau ủ rũ,
Chân trời còn phảng bóng người yêu,
Thủy Tinh thúc rồng đau kêu rú,
Vừ uất vì thương, vừ bởi kiêu.

Co hết gân nghiêng răng, thần quát:
"Giết! Giết Sơn Tinh hả hồn ta!"
Tức thời nước sủi reo như thác,
Tôm cá quăng ngọc trai mà hoa.

Sơn Tinh đang kèm theo sau kiệu,
Áo bào phơ phất nụ cười bay.
(Vui nhả mê ai xinh mới hiểu)
Thần trông kiệu nhỏ hồn thêm say.

Choàng nghe sóng vỗ reo như sấm,
Bạch hổ dừng chân, lùi, vểnh tai.
Mỵ Nương tung bức rèm đỏ thắm,
Sơn Tinh trông thấy càng dương oai.

Sóng cả gầm reo lăn như chớp,
Thủy Tinh cưỡi lưng rồng hung hăng.
Cá voi quác mồm to muốn đớp,
Cá mập quẫy đuôi cuồng nhe răng.

Càng cua lỏm chồm giơ như mác;
Tôm kênh chạy quắp đuôi xôn xao.
Sơn Tinh hiểu thần ghen, tức khắc
Niệm chú, đất nẩy vù lên cao.

Hoa tay thần vẩy hùm, voi, báo.

Đuôi quắp, nhe nanh, giờ vượt đồng,
Đạp long đất núi, gầm xông xáo,
Máu vọt phì reo muôn ngàn hồng.

Mây đen hăm hở bay mù mịt,
Sấm ran, sét động nổ lòe xanh.
Tôm cá xưa nay im thin thít,
Mở quác mồm to kêu thất thanh.

My Nương kinh hãi ngồi trong kiệu,
Bỗng chợt nàng kêu mắt lệ nhòa.
(Giọng kiêu hay buồn không ai hiểu,
Nhưng thật dễ thương): "Ô! vì ta!"

Thủy Tinh năm năm dâng nước bể,
Đục núi hò reo đòi My Nương.
Trần gian đâu có người dai thế,
Cũng bởi thần yêu nên khác thường!

[4-1933]

Tay Ngà

Đêm nay chờ giăng mọc
Ngồi thần thơ trong vườn
Quanh lá hoa róc rách
Như đua bắt làn hương
Ta ngồi bên tảng đá
Mơ lều chiếu ngày xưa
Mơ quan Nghè, quan Thám
Đi có cờ lọng đưa
Rồi bao nàng yếu điệu
Ngấp ghé bay trên lầu
Vừa leng keng tiếng ngựa
Lẹ gót tiên gieo cầu
Tay vợ cầu ngũ sắc
Má quan Nghè hây hây
Quân hầu reo chuyển đất
Tung cán lọng vừa quay
Trên lầu mấy thị nữ
Cùng nhau rúc rích cười:
"Thưa cô đừng thẹn nữa
Quan Nghè trông lên rồi"
Cúi đầu nàng tha thướt
Yêu kiều như mây qua
Mắt xanh nhìn man mát
Mím cười về cảnh hoa
Ta còn đang luyến mộng
Yêu bóng người vẫn vợ
Tay ngà ai phủ trán?
- Hiu hắt ánh trăng mờ

2-5-1934

Tay Ngà

Đêm nay chờ giêng mọc
Ngồi thần thơ trong vườn
Quanh lá hoa róc rách
Nhu đua bắt làn hương
Ta ngồi bên tảng đá
Mơ lều chiếu ngày xưa
Mơ quan Nghè, quan Thám
Đi có cờ lọng đưa
Rồi bao nàng yếu điệu
Ngấp ghé bay trên lầu
Vừa leng keng tiếng ngựa
Lẹ gót tiên gieo cầu
Tay vợ cầu ngũ sắc
Má quan Nghè hây hây
Quân hầu reo chuyển đất
Tung cán lọng vừa quay
Trên lầu mấy thị nữ
Cùng nhau rúc rích cười:
"Thưa cô đừng thẹn nữa
Quan Nghè trông lên rồi"
Cúi đầu nàng tha thướt
Yêu kiều như mây qua
Mắt xanh nhìn man mát
Mím cười vẽ cành hoa
Ta còn đang luyến mộng
Yêu bóng người vẫn vợ
Tay ngà ai phủ trán?
- Hiu hắt ánh trăng mờ